

REGIJSKA VAJA SAVA 2011 V ZASAVJU

Sava 2011 regional exercise

Urška Koren Grošelj* UDK 614.81.084

Povzetek	Abstract
Reka Sava ima med reševalci sloves nepredvidljive, težko dostopne in slabo vidljive reke, ob kateri poteka v Zasavju tako železniški kot tudi cestni promet. Njene brzice in skrivnostno korito privlačijo društva ter posameznike, ki so jim blizu vodni športi in aktivnosti povezane z vodo. Vaja Sava 2011 je bila pripravljena in izvedena na podlagi predpostavke, da sta se na brzicah reke Save, na skalah pri železniškem tunelu pod Termoelektrarno Trbovlje, zaradi trka prevrnila dva čolna za rafting z več turisti. Nekaj poškodovancev je reka Sava naplavila na brežino, preostale pa je tok reke nosil s seboj.	The Sava River, along which run the rail and road traffic in the Zasavje region, has gained notoriety for its unpredictability, difficult access and poor visibility in emergency responders' perception. Its rapids and a mysterious river bed are an attraction for clubs and individuals fond of water sports and water-related activities. The Sava 2011 exercise was organised and conducted under the scenario that two raft boats carrying a large number of tourist passengers capsized due to collision on the Sava River rocks near a railway tunnel at the Trbovlje Thermal Power Plant. Some of the injured are washed ashore of the Sava River, while the others drift with the river flow downstream.

Pobuda za pripravo vaje

Pobudo za pripravo in izvedbo vaje so dali številni reševalci iz Zasavja, ki se zavedajo, da morajo biti reševalne enote za intervencije izurjene, dobro usposobljene in ustrezno opremljene za reševalne aktivnosti na reki Savi. Izjemno pomembni pri tovrstnih reševalnih akcijah pa so tudi primerni dostopi do reke Save, ki jih v Zasavju ni veliko. Vajo sta organizirala občina Hrastnik in Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje, Izpostava Trbovlje.

Vaja je bila izvedena v soboto, 18. septembra 2011, na območju Brodarskega društva Steklarna Hrastnik v naselju Podkraj v Hrastniku, kot enodnevna, napovedana in kombinirana z imenom Vaja Sava 2011. Njen glavni namen je bil preveriti pripravljenost za ukrepanje ob nesreči na vodotoku in preveriti celovito pripravljenost sil za zaščito, reševanje in pomoč. Vaja je potekala na levem in desnem bregu reke, na in v vodi. Začela se je s predvajanjem zvočnega posnetka ključnega občana v Regijski centru za obveščanje Trbovlje – klic v sili 112, ob katerem so se opazovalci, gostje in drugi seznanili s potekom dela regijskega centra ob nesreči na vodotoku in s postopki aktiviranja ter obveščanja enot, služb ter drugih organizacij. Vaja je bila ocenjena z oceno dobro.

* Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje, Izpostava Trbovlje, Regijski center za obveščanje Trbovlje, Ulica 1. junija 19, Trbovlje, urska.koren.groselj@urszr.si

Trk dveh čolnov in potek dela v Regijskem centru za obveščanje Trbovlje

Občan je na cesti Trbovlje–Hrastnik pri podjetju Termoelektrarna Trbovlje opazil nesrečo dveh čolnov na reki Savi in poklical na številko 112 – klic v sili. Operaterji v Regijskem centru za obveščanje Trbovlje so sprejeli klic, ključnega vprašali za osnovne podatke, povezane z dogodkom, in aktivirali pristojne gasilske enote (PGD Hrastnik mesto, Gasilski zavod Trbovlje, PGD Dol pri Hrastniku, PIGD Steklarna Hrastnik, PGD Turje, PGD Prapretno, PGD Trbovlje mesto in PGD Zagorje mesto), potapljače Podvodne reševalne službe, potapljače regijske enote Civilne zaščite za reševanje na vodi in iz vode, Brodarsko društvo Steklarna Hrastnik, društvo Savski gusarji iz Zagorja ob Savi, Enoto reševalnih psov – Kinološko društvo Zagorje ob Savi, Gorsko reševalno službo – reševalna postaja Ljubljana ter prek Centra za obveščanje RS z odobritvijo poveljnika CZ RS tudi 14. inženirski bataljon Slovenske vojske in 15. helikopterski bataljon Slovenske vojske. Operaterji so o dogodku obvestili Zdravstveni dom Hrastnik, Službo nujne medicinske pomoči Trbovlje in Zagorje ob Savi, Center za obveščanje Republike Slovenije, Operativno-komunikacijski center Ljubljana, Policijsko postajo Trbovlje, Inšpektorat za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, vodilne osebe občine Hrastnik, Splošno bolnišnico Trbovlje, poveljnika štaba Civilne zaščite občine Hrastnik, poveljnika štaba Civilne zaščite za Zasavje in vodjo Izpostave URSZR Trbovlje.

Gasilci: PGD Hrastnik mesto, PGD Dol pri Hrastniku, PGD Prapretno, Gasilski zavod Trbovlje, PGD Trbovlje mesto, PGD Zagorje mesto, PIGD Steklarna Hrastnik	56
Policija: Policijska uprava Ljubljana, Policijska postaja Hrastnik, Operativno-komunikacijski center OKC	7
Zdravstvo: nujna medicinska pomoč zdravstvenih domov v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju ob Savi, Splošna bolnišnica Trbovlje	37
Potapljači, kinologi, brodarji, gorski reševalci: Podvodna reševalna služba Ljubljana, Enota reševalnih psov - Kinološko društvo Zagorje ob Savi, Brodarsko društvo Steklarna Hrastnik, Savski gusarji Zagorje ob Savi, Gorska reševalna služba Ljubljana	12
Slovenska vojska: 15. helikopterski bataljon in 14. inženirski bataljon	12
Civilna zaščita: poveljnik in namestnik poveljnika CZ za Zasavje, štab CZ za Zasavje v operativni sestavi, poveljnik CZ občine Hrastnik in štab CZ občine Hrastnik v operativni sestavi, regijska ekipa CZ za reševanje na vodi in iz vode	15
Drugi sodelujoči: Regijski center za obveščanje Trbovlje in Izpostava URSZR Trbovlje, inšpektorat za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ocenjevalci, redarji	14
Skupaj	174

Preglednica 1: Sodelujoči na vaji Sava 2011

Table 1: Sava 2011 exercise participants.

Na terenu

Intervencijo je najprej vodil poveljnik gasilske zveze Hrastnik, nato pa jo je prevzel potapljač reševalec in vodja Podvodne reševalne službe za območji Ljubljane in Gorenjske, ki je bil hkrati tudi vodja vaje.

Aktivirane enote so sodelovale pri iskanju ponesrečencev na levem in desnem bregu reke Save na lokaciji Brodarskega društva Steklarna Hrastnik v Podkraju, pri prenosu ponesrečencev do vozil NMP ali do kraja triaže in pri reševanju iz reke Save. Iskalno akcijo pogrešanih oseb s čolna in zavarovanje vadbenega prostora je vodila policija.

Poškodovane osebe so ekipe nujne medicinske pomoči oskrbovale na triaznem kraju na lokaciji Brodarskega društva Steklarna Hrastnik, enega poškodovanca pa je helikopter Slovenske vojske s pomočjo Gorske reševalne službe dvignil z brežine in odpeljal v Klinični center Lju-

bljana. Splošna bolnišnica Trbovlje je na lokaciji bolnišnice v Trbovljah izvedla samostojno oskrbo ponesrečencev skladno s svojim načrtom.

Ogled vaje in medijska odmevnost

Lokalni mediji v Zasavju so občane seznanili o datumu in kraju izvedbe vaje, na dan poteka vaje pa so imeli novinarji svoj prostor, s katerega so spremljali potek vaje. Vabljeni občinstvo si je vajo ogledalo z levega brega reke Save, na lokalni in manj prometni cesti. Vaja je bila ves čas komentirana, med izvedbo pa so vodje posameznih enot na kratko komentirali delo svojih enot. Po končani vaji so kratko novico objavili na lokalnem radiu KUM Trbovlje, Radiu Slovenija in v večernih novicah 18. septembra 2011 na nacionalni televiziji SLO 1. Kratek prispevek o vaji je bil predstavljen v mesečni lokalni reviji Zasavc in na spletni strani Izpostave URSZR Trbovlje, www.sos112.si/trbovlje.

Slika 1:

Gasilci preiskujejo levi breg reke Save.

Figure 1:

Firefighters searching the left Sava River bank.

Slika 2:
Prenos in oskrba
poškodovanca
Figure 2:
Transfer and treatment
of an injured person.

Slika 3:
Reševalni psi enote
za iskanje pogrešanih
Figure 3:
Rescue dogs of the missing
persons unit.

Slika 4:
Komentar vodje enote
reševalnih psov
Figure 4:
Head of search and
rescue dog unit giving his
statement.

Komuniciranje med reševalnimi enotami

Za vajo se je pripravil načrt radijskih zvez, v katerem so bili navedeni klicni znaki za sodelujoče enote. Komunikacija med enotami, vodstvom vaje in drugimi službami je potekala po radijskih postajah in telefonih. V radijskem prometu so sodelujoči komunicirali prek radijskih zvez ZARE, TETRA in zvez zdravstva.

Ugotovljene nepravilnosti

– Skupina za pripravo načrta izvedbe vaje je bila preobsežna, zato je bilo usklajevanje glede rokov sestankov, vsebine načrta izvedbe vaje in drugih aktivnosti, povezanih z vajo, težje.

- Sodelujoče enote in službe niso bile aktivirane s krajev svojih sedežev delovanja, zato se za določene enote niso preverjali dostopni časi (potapljači, brodarji, Slovenska vojska in kinologi so bili na začetku vaje že na kraju izvedbe vaje). Dostopni časi so se ugotavljali za zdravstveno ekipo iz Hrastnika in gasilce PGD Hrastnik mesto ter so bili skladni s pričakovanji.
- Na vaji ni bilo sprejemnega mesta za prispelle intervencijske enote. Enote so se prek sredstev zvez javljale le vodji intervencije. Spremljanje prispelih enot in podatkov o številu posameznikov je potekalo le na kraju vodenja intervencije.
- Intervencijska pot do triaže ni bila ustrezno zavarovana in označena, prav tako je bilo neustrezno označeno, za katera vozila je dostop mogoč. Delo na kraju triaže bi potekalo bolj tekoče, če bi bilo mogoče urediti krožni promet. Na kraju dovoza reševalnih vozil bi morala biti oseba, ki bi usmerjala vozilo s poškodovancem do kraja triaže.

Slika 5:
Sodelovanje med zasavskimi reševalnimi enotami
Figure 5:
Cooperation between rescue units of the Zasavje region.

Slika 6:
Prevoz lažje poškodovanega do kraja triaže
Figure 6:
Transportation of a slightly injured person to the triage site.

Slika 7:
Prenos poškodovane osebe
do kraja triaže
Figure 7:
Transfer of an injured person
to the triage site.

Slika 8:
Naselje Podkraj v občini
Hrastnik
Figure 8:
The Podkraj settlement in
the Hrastnik municipality.

Slika 9:
Društvo Savski gusarji pri
reševanju iz vode
Figure 9:
The Savski Gusarji society
during the water rescue
operation.

- Zavarovanje območja vadbenih aktivnosti je bilo pomanjkljivo. Na kraju za triažo, ki je bil rezerviran za vozila NMP in zdravstvene dejavnosti, je bilo poleg reševalnih vozil parkirano policijsko vozilo. Prav tako je bilo na tem kraju tudi nekaj gledalcev, ki so imeli sicer svoj kraj ogleda pripravljen na drugi strani reke Save.
- Med izvedbo vaje je delo na kraju vodenja intervencije motilo ozvočenje, namenjeno komentiranju vaje (hrup helikopterja, motorji čolnov in vlak). Primerneje bi bilo, da bi bilo vodstvo vaje v notranjosti objekta, ločeno od dogajanja.
- Med vajo so se zaradi nizkega vodostaja reke Save na istem kraju križale poti potapljačev pod vodo in ekipe Brodarskega društva s čolnom na vodi, kar je z vidika varnega opravljanja nalog neustrezno.
- Izboljšati je treba način komunikacije med zdravstvenimi ekipami na terenu in bolnišnico Trbovlje ter Regijskim centrom za obveščanje Trbovlje.

Slika 10: Ekipa helikopterja 15. HEPB SV in GRS sta pripravljena na vitlanje in odvoz hujše poškodovanega.

Figure 10: The SAF 15th Helicopter Battalion team and the Mountain Rescue Service winch up and transport the severely injured person.

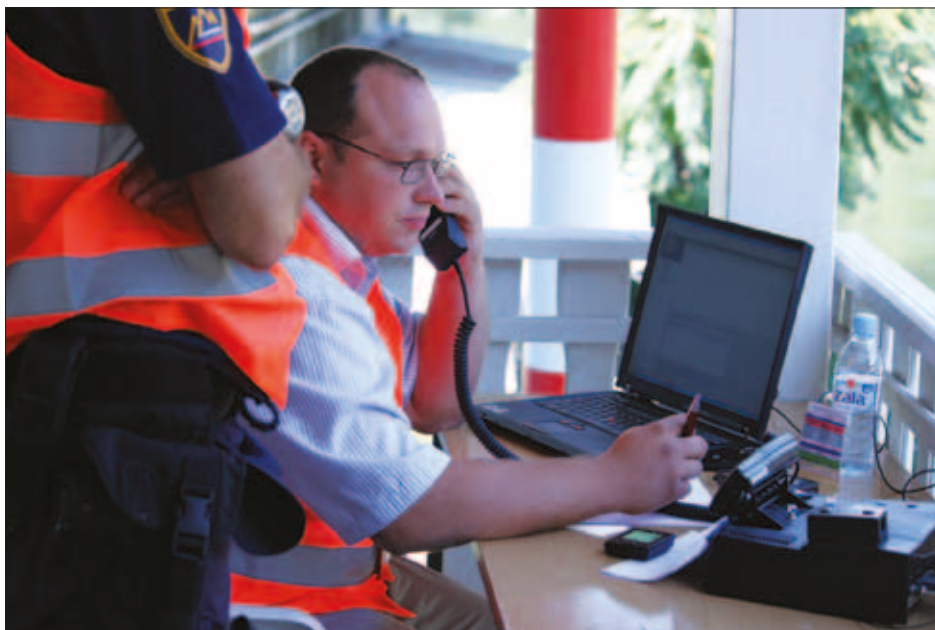

Slika 11: Vodenje števila poškodovanih na kraju triaže
Figure 11: Keeping records of the injured at the triage site.

Slika 12: Vodja vaje usklajuje potek reševalno iskalne akcije.

Figure 12: Head of the exercise conducting SAR operation coordination.

Slika 13:
Delo Operativno-komunikacijskega centra na kraju vodenja intervencije

Figure 13:
Activities of the emergency response management at the operations and communications centre.

Slika 14:
Mesto prevzema poškodovancev na brežini reke Save

Figure 14:
Transfer area of the injured person on the Sava River banks.

Slika 15:
Društvo podvodnih dejavnosti Trbovlje izvaja iskalno tehniko polmeseca.

Figure 15:
The Trbovlje Society of Underwater Activity employing the half-moon search technique.

- Radijski promet je bil preobremenjen pri komunikacijah med gasilskimi enotami, za druge enote je bil načrt radijskih zvez ustrezen.
- Nameni in cilji vaje so bili preobsežno načrtovani.
- Nujno je pripraviti rešitve skupnega sistema radijskih zvez, ki bi omogočal lažjo komunikacijo med policijo, zdravstvom, gasilci, regijskim centrom za obveščanje in drugimi enotami v sistemu zaščite, reševanja ter pomoči.
- Pri izvedbi vaj v sistemu zaščite, reševanja in pomoči bi bilo treba upoštevati tudi amortizacijo reševalne opreme ter tudi druge stroške, ki nastanejo zaradi vaje (gorivo in delo sodelujočih enot).
- Vsaka izpostava URSZR oziroma vsaka regija bi lahko imela na voljo multifunkcijsko šolsko tablo, na kateri bi se vodile in snemale vse aktivnosti na kraju vodenja intervencije. Med obvezno opremo logističnih centrov URSZR bi se lahko dodali brezrokavniki z napisi za vajo (vodja intervencije, redar, logistika), utripajoče signalne luči in druga oprema za delo na terenu.

Temeljni predlogi za nadaljnje delo

- Vaje, povezane z reko Savo, bi morale biti zaradi težko dostopnega terena pogostejše in pripravljene z manj sodelujočimi enotami.
- Pokazala se je potreba po pogostejših izvedbah vaj, v katerih bi poleg služb nujne medicinske pomoči zdravstvenih domov v Zasavju sodelovala tudi bolnišnica Trbovlje. Tako bi se utrdila komunikacija med zdravstvenimi delavci ob nesrečah z več poškodovanimi.

Slika 16:

Psi reševalne enote iz Zagorja ob Savi odlični pri iskanju v vodi

Figure 16:

Rescue dogs of the Zagorje ob Savi emergency rescue unit excel in the water rescue operation.

Slika 17:

Mesto triaže

Figure 17:

Triage site.

Slika 18:
Zdravstvena ekipa pri omogočanju nujne medicinske pomoči
Figure 18:
Medical team administering emergency medical care.

Slika 19: Pomoč sil in sredstev 14. INŽB
Figure 19: Assistance of the 14th Engineer Battalion's forces and resources.

Konec vaje in začetek

Vsaka vaja prinese izkušnje, te pa so povezane z nadaljnjim delom. Naj bo delo uspešno in tako, kot je naš rudarski pozdrav, srečno.

Viri in literatura

1. Sklep o izvedbi vaje Sava 2011.
2. Načrt za izvedbo vaje Sava 2011.